

Kajuit Nieuws

Zomer
2017

Spreekbuis van Communitaire Gemeenschap Oudezijds 100
jaargang 58 - nummer 3

**OUDE
ZIJDS
100**

durven & doen

Colofon

Mensen uit alle hoeken van de samenleving vormen samen Communitaire Gemeenschap Oudezijds 100. In de binnenstad van Amsterdam en daarbuiten willen wij in leven en werken het evangelie van Jezus Christus present stellen. Oudezijds 100 biedt concreet hulp door inloop, maatschappelijke opvang, begeleid wonen, medisch maatschappelijk werk en medische zorg voor onverzekerden. De woongemeenschap functioneert hierin als groot gezin en oefenschool, die de hulpverlening ondersteunt. Van meet af aan is de gemeenschap een plek waar christenen met verschillende achtergronden hun dagelijks leven delen. Als werkplaats voor oecumene zoeken we wat ons samenbindt. Gemeente Spe Gaudentes vormt de kern van het grotere geheel van Oudezijds 100 en draagt verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de gemeenschap.

Abonnement & informatie

Een abonnement op KajuitNieuws kan ieder moment ingaan. Neem contact met ons op en u krijgt KajuitNieuws thuisgestuurd. De richtprijs is 10,-.

Wilt u meer weten over onze gemeenschap? Neem een kijkje op onze website www.oudezijds100.nl of neem contact met ons op (zie achterzijde). We sturen u graag informatie toe.

Acceptgiro

U kunt ons helpen door voor ons te bidden, ons werk financieel te ondersteunen of als vrijwilliger met ons mee te werken in Amsterdam of Maria ter Claesze (Friesland). Met de bijgevoegde acceptgiro kunt u

- giften overmaken voor het KajuitNieuws-abonnement
- giften overmaken ten bate van ons werk

Productie

Dit nummer van KajuitNieuws werd opgemaakt en gedrukt bij Weevers Print and Packaging te Vorden. Redactie en logistiek: zr Rosaliene Israël sg, Pieter Pronk tg, Lobke Timmerman tg, Leendert van Wolfswinkel tg en Annette de Zwart dg.

Inhoudsopgave

Vriendenbrief	3
Welkom en afscheid	6
Thema Gemeenschap	6
Column Kruispost	11
Kroniek	12

Vriendenbrief

Durven en doen

Amsterdam, juli 2017

Aan allen verbonden met
Gemeenschap Oudezijds 100,

Traditiegetrouw staat de zomereditie van het KajuitNieuws in het teken van ‘Gemeenschap’. De laatste jaren zijn steeds meer mensen geïnteresseerd in gemeenschapsleven. Er komen steeds meer jonge gezinnen met de vraag of zij bij ons kunnen wonen vanwege dat gemeenschappelijke leven. Gingen zij vroeger weer weg zodra er kinderen kwamen, nu wordt het juist ervaren als een waardevolle plek om kinderen te laten opgroeien. De jachtige chaos van het hedendaagse individualistische leven doet verlangen naar verbinding en zingeving. Kloosters, communiteiten en leefgemeenschappen voorzien in deze behoefte.

Gastvrij aanwezig

Afgelopen mei kwam de nieuwe glossy ‘Klooster! de plekken, de mensen, het mysterie’ uit. De hoofdredacteur schrijft in het voorwoord dat religieuzen indruk maken met hun aandacht, gastvrijheid en hartelijkheid. Ze nemen doorgaans de tijd serieus. Ook wij zouden niet kunnen leven zonder onze vaste tijden van maaltijden en gebeden, die het ritme van de dag een bepaalde rust geven. Bezoekers van Oudezijds 100 verbazen zich altijd over de rust die de gemeenschapshuizen uitstralen; van het rumoer op straat is binnen nauwelijks iets te merken. Rust is van essentieel belang voor gezond leven en samenleven en een kenmerkend onderdeel van gastvrijheid. Rust betekent tijd, op adem komen, evenwicht, aandacht, ontspanning: alles wat nodig is om te leven, om te kunnen delen en ontvangen. Het is van groot belang, met alle interne en externe bedrijvigheid, om steeds weer opnieuw stil te staan bij hoe we als gemeenschap een plek van rust kunnen blijven en onze identiteit en gastvrijheid ook in de toekomst vorm kunnen geven. Wij zijn een

dynamische gemeenschap, die in een veranderende omgeving gastvrij aanwezig probeert te zijn.

Stad en klooster

In de late middeleeuwen ontstonden er hier in Amsterdam rondom de Achterburgwal veel kloosters. Vaak geïnspireerd op de regels van de heilige Franciscus en Austustinus, vestigden deze religieuze gemeenschappen zich in bestaande huizen. Ze clusterden ze, verbouwden ze en vandaaruit werden ze actief in de wereld. Zo ontstonden ziekenhuizen, armenhuizen en scholen. Toen deze kloosters werden gesloten na de Alteratie in 1578, werden hun gebouwen door nieuwe lekengroeperingen gebruikt voor vaak dezelfde vorm van hulpverlening.

Voortdurende herbestemming

De geschiedenis van het religieuze gemeenschapsleven in Amsterdam is dus al heel oud. Het is een geschiedenis waarbij initiatieven elkaar afwisselden en met de maatschappij meebewogen. En dan nu, op deze zelfde plaats, is er vijf eeuwen later weer een woongemeenschap die draait om zorgverlening en gastvrijheid. De communitaire woongemeenschap Oudezijds 100, die op dit moment weer voor grote verbouwingsplannen staat. Zoals Karen Lens, architect die ons daarbij adviseert, schrijft "Grondige ingrepen zijn echter niet vreemd op plaatsen als deze. Herbestemmen is eigen aan kloostersites. Niet alleen vandaag, maar door heel hun geschiedenis heen. Ze worden steeds aangepast aan de hedendaagse noden en kansen."

Communititeit, hart van de gemeenschap

Meer dan zestig jaar woon- en werkgemeenschap in de binnenstad van Amsterdam. Dat is waar Oudezijds 100 voor staat: bereikbaarheid, aanwezigheid, gastvrijheid, zingeving en zorgverlening in de omarming van het gemeenschappelijk leven. Wel ik vraag mij af of de gemeenschap die zestig jaar had gehaald, als er niet na tien jaar was besloten om een communititeit te vormen, verbonden met elkaar door een gelofte in navolging van de kloostertraditie, vertaald in een eigen(tijdse) regel. Een communititeit die het hart van de gemeenschap vormt, voor de continuïteit en het ritme. Maar wel een communititeit die niet zonder haar brede woongemeenschap wil en kan zijn. Buurt en maatschappij veranderen en de gemeenschap beweegt mee, trouw aan haar opdracht: antwoord geven aan vragen die vandaag gesteld worden. Dat is de grote uitdaging voor de communititeit: meebewegen met maatschappelijke ontwikkelingen met behoud van eigen visie en identiteit.

En daar hebben wij ook u en jou bij nodig. Zonder uw gebed, zonder uw aanmoediging en zonder uw financiële steun kunnen wij geen antwoord geven op de vragen die ons gesteld worden. Elke vorm van bemoediging draagt bij aan de rust die wij allen nodig hebben.

Ik wens jullie een zomer met veel rust toe,

Leo Rijk Florantius, sg.
Prior

Steun ons

Allereerst willen we iedereen die heeft bijgedragen heel hartelijk danken voor zijn of haar gift voor onze nieuwe oven! Inmiddels hebben we er een aangeschaft en genieten we allemaal van de grote capaciteit en de mogelijkheden die deze nieuwe oven biedt. De snelste gulle gevers zijn inmiddels benaderd voor een Indische kookworkshop in september, onder leiding van Ageng, een van onze receptionisten.

Omdat onze gemeenschap een dynamisch geheel is en steeds in beweging, staan er ook alweer nieuwe projecten op stapel:

- met de zomerperiode in het vooruitzicht organiseren we diverse activiteiten, waaronder een zomerweek voor onze OpStap-gasten in Gemeentehuis Maria ter Claesze, museumbezoek of een dagje strand;
- ook in het nieuwe seizoen willen we verschillende activiteiten organiseren voor onze hulpvragers, zoals creatieve workshops, een ontspanningscursus of een sollicitatietraining;
- verbouwing en herinrichting van een aantal gezinskamers, als voortzetting van het lopende project 'veilige jeugd'.

Draagt u de activiteiten van Oudezijds 100 ook een warm hart toe? Kijk dan op www.oudezijds100.nl/steunons of de facebookpagina van Communautaire Gemeenschap Oudezijds 100, waar we u op de hoogte houden van lopende en toekomstige projecten. Om het u gemakkelijk te maken, kunt u ook direct via onze website doneren!

Welkom en afscheid

Welkom

Gedurende haar stage bij de GGD woont Lizette bij Oudezijds 100. Annet (die als vrijwilliger meedraait in de weekenddiensten) en haar man Maarten wonen, na een stage in Uganda en Rwanda, tijdelijk in de gemeenschap. En in het Vaderhuis mochten we Nelson (en zijn djembé's) verwelkomen.

Afscheid

We namen afscheid van Nicoletta, Victoria (en haar drie hondjes!), Tigist, Agnes en Leonarda en Juan Carlos en hun kinderen. Ook Gerbrich, die haar twee maanden opgespaarde vakantiedagen bij ons kwam opmaken is inmiddels weer vertrokken, maar zullen we ongetwijfeld nog vaak weerzien.

Veni, vidi, foetsie

Christiaan, die anti-leegstand bij ons woonde, is ondertussen weer verhuisd.

Thema Gemeenschap

Op bezoek bij de zusters Augustinessen in Casella

Om veertien over zes 's avonds komen we aan bij Casella, een kleine gemeenschap op een prachtige plek in de Hilversumse bossen. Ruim op tijd, vindt Tjitske Postma, die ons ontvangt. Het avondgebed begint immers pas over een volle minuut. Ze dirigeert ons direct naar de kapel. We zien Taizébundeltjes liggen, maar op deze dinsdagavond - daarvoor waren we al gewaarschuwd - is er een stille meditatie. Een van de zusters leest een tekst, steekt een kaars aan. De deelnemers, met ons erbij negen,

zitten met rechte rug en gesloten ogen in een ruime, halve kring.

Het contrast met Oudezijds 100 is groot. In onze eigen kapel dringt het lawaai van de Wallen altijd door en het kaarslicht strijdt tegen het kunstlicht van de straat. Een kapel om in te schuilen. Hier is het anders. Grote ramen laten de omringende natuur naar binnen komen. Buiten graast een kudde schapen, binnen brandt een kaars op een taf-

eltje gemaakt uit een boomstronk.

Erboven hangt een schilderij van een feestmaal, met twee handen die een brood door-midden breken, boven een tafel met bloemen, vissen en vruchten. Op een lezenaar, gevormd uit grillig hout, ligt de Bijbel opengeslagen. Zelfs het bankje waar we op zitten, heeft de ruwe vorm behouden van de boom waar het uit is gemaakt. Deze kapel is als een open plek in een bos.

Nadat de stilte is besloten met het Onze Vader, neemt Tjitske ons mee naar een aangrenzend kamertje waar de koffie al klaar staat. Omdat deze editie van KajuitNieuws in het teken staat van het thema ‘gemeenschap’, zijn we nieuwsgierig naar hoe ze daar bij Casella vorm aan geven.

Wat een prachtige stijl hebben jullie hier!

‘Ja hè! We zitten hier midden in de natuur en door ons natuurlijke interieur komt dat ook

de kamer binnen. Ik vind zelf het kruis in onze woonkamer erg mooi: het is één plak hout, gezaagd uit een boomstam die vier kanten op gegroeid is. Het is meer dan alleen stijl. We proberen hier ook duurzaam te leven. Op het dak van het klooster zijn zonnepanelen, we spoelen de toiletten door met regenwater, en het warme water van de douches wordt deels gebruikt voor de vloerverwarming. We hebben een moestuin waar we onze eigen bloemen kweken. En in de tuin ligt een labyrint in het gras. Daar kun je je temidden van de natuur bezinnen, echt heel mooi.’

Hoe is Casella geworden wat het nu is?

‘De zusters Augustinessen van Sint-Monica hadden meerdere kloosters: onder andere in Amsterdam aan de Warmoesstraat, in Utrecht, in Hilversum, en zelfs in Frankrijk. Ze vingon jonge vrouwen op. Maar op een gegeven moment was het niet meer op te brengen. De zusters werden ouder, en de zorg

Fotograaf: Angeliek de Jonge

werd steeds meer gereguleerd. Met weinig betaalde krachten werd het steeds moeilijker om de opvang volgens alle nieuwe regels te doen. Casella ontstond als een behoefte van de jongste zusters en de constatering dat de radicale keuze voor het traditionele kloosterleven een grote stap is voor de meeste mensen. Toch zagen de zusters ook dat mensen snakten naar gemeenschapsleven, naar plekken waar God ter sprake kan komen, ruimte om te ontdekken wat de zin van je leven is. Zij wilden een proeftuin maken voor het leven in gemeenschap. Vanaf de eerste dag (vijftien jaar geleden) hebben zusters samen geleefd met jonge mensen die zich voor bepaalde tijd, fulltime of parttime, met onze gemeenschap verbonden. Drie jaar geleden is het klooster Casella in Hilversum gebouwd, met een gastenverblijf omdat bleek dat jonge mensen veel behoefte hebben aan stilte en bezinning. Hier wonen nu vier zusters met meelevers. Het was een nieuwe stap, die toch goed past bij de stijl van deze congregatie. Ze denken steeds weer over wat ze kunnen betekenen voor de maatschappij. Casella wordt dan ook gedragen door de hele congregatie, ook de oudere zusters zijn erg betrokken.

Hoe lang woon jij nu op deze plek?

‘Ik woon hier nu acht maanden en vertrek over een paar weken. Ik ben ‘meelever’, wat wil zeggen dat je hier een periode gaat wonen en meeleven, zonder dat je een gelofte aflegt. De zusters hebben er bewust voor gekozen om hun gemeenschap open te stellen voor mensen die zich niet voor hun hele leven vastleggen. Een van de meelevers woont hier al vijf jaar, zonder de ambitie om in te treden, en dat is gewoon prima. De zusters staan ervoor open dat mensen kortere tijd meeleven, met de overtuiging dat je ook dan iets kunt komen halen en brengen. Ik vind het bijzonder dat de

zusters zo open zijn naar andere vormen van betrokkenheid. Daarin zie ik de openheid van hun congregatie.’

Hoe ben je hier meelever geworden?

‘Mijn man moest voor zijn werk een jaar naar Praag. En, ook al was het maar voor tijdelijk, het alleen wonen beviel mij veel slechter dan ik had verwacht. Ik had geen rust, reinheid en regelmaat; daar liep ik hard tegenaan. Ik kende Casella al, ik was hier al vaker te gast geweest op de boerderij en kwam soms naar vieringen op zondag. Toen kwam in een gesprek de mogelijkheid naar voren om hier tijdelijk te wonen. Een maand daarna, afgelopen november, ben ik hier ingetrokken.’

Kun je eens beschrijven hoe het leven hier in Casella eruit ziet?

‘Allereerst is het de bedoeling dat je als meelever je eigen werk hebt, naast je deelname aan de activiteiten hier. Ik werkte de afgelopen periode als projectmanager in een callcenter, maar daar ben ik een paar weken geleden mee gestopt. Naast ieders eigen activiteiten is er een duidelijk gemeenschappelijk programma. Er zijn drie vieringen per dag, de maaltijden zijn gemeenschappelijk, en dan zijn er ook nog drie momenten van koffie drinken, in de ochtend, middag en avond. Dat is al best een heel programma waar je gewoon veel tijd mee kwijt bent. Tussendoor ontmoet je elkaar ook veel. Zo hebben we vandaag met de gemeenschap schoongemaakt. Het schoonmaken en klaarmaken van de gebouwen voor steeds weer nieuwe gasten en groepen is veel werk. Dat doen we met de hele gemeenschap, met zijn zessen.’

Fotograaf: Angeliek de Jonge

Want beschouw je dat als de gemeenschap: de zusters en de meelevers?

‘Dat is wel de kern ja, maar dat kan niet zonder de mensen eromheen. We hebben geassocieerde leden, dat is de buitenkring rondom Casella. Die wonen hier niet, maar hebben een grote betrokkenheid. Die denken ook mee bij belangrijke beslissingen en worden beschouwd als een waarborg voor de levensvatbaarheid van Casella. Daarnaast zijn er veel vrijwilligers, die hier allerlei taken hebben. Maar natuurlijk kunnen we ook niet zonder de gasten. Gastvrijheid en vriendschap, termen die ook bij Augustinus centraal staan, zijn de kern van onze gemeenschap.’

Wat voor soort mensen zijn hier dan te gast?

‘We richten ons op gasten tussen de achttien en vijfendertig jaar. Er komen bijvoorbeeld veel studenten, om hier te studeren of voor een stilteretraite. Op dit moment zijn er drie jonge dames te gast in deze boerderij, en er is iemand in het klooster te gast die zich oriënteert op meeleven. We hebben ruimte voor zo’n tien personen in ons gastenverblijf.’

De zusters zijn katholiek, geldt dat ook voor jullie gasten?

‘Zo’n negentig procent van de gasten hier is protestants. Ik denk dat er weinig hier is dat protestanten afschrikt. We zingen uit ver-

schillende liedbundels: veel uit Taizé, uit een eigen bundel, maar ook het Nieuwe Liedboek of Gezangen voor Liturgie. Terwijl de zusters zelf natuurlijk wel katholiek zijn. Ze kiezen voor vormen waar iedereen zich bij op z'n gemak kan voelen. Zo dragen ze in Casella geen habijt, terwijl ze dat wel doen als ze met andere zusters zijn, bijvoorbeeld als ze gaan vergaderen. Een tijdje terug gingen we als gemeenschap naar een benedictijner abdij in Frankrijk. Daar deden ze allerlei dingen die ik als protestantse niet gewend ben, zoals buigen voor de schriftlezing. Dat vinden de zusters heel normaal en dan realiseer ik me hoeveel ze achterwege laten om zo geen drempels op te werpen, om aan te sluiten bij de mensen om hen heen.'

Wat heb jij hier in deze acht maanden geleerd?

'Toch de gastvrijheid. Of vooral: openstaan voor andere mensen, niet oordelen. Dat heb ik hier meer leren kennen en waarderen. Je kunt bij iedere gast wel een vooroordeel verzinnen, maar iedereen heeft zijn eigen verhaal en je moet dus proberen diegene te ontvangen zoals je zelf ontvangen zou willen worden. Dat vind ik een hele mooie gedachte. Zo proberen we hier niet als eerste te vragen: wat doe je in je dagelijkse leven? Sommige mensen die hier komen hebben geen werk, of hebben een burn-out en dan kan dat een onprettige vraag zijn. Ik heb hier geleerd dat je goed oplet op hoe je mensen benadert.'

En over een paar weken vertrek je alweer..

'Ja, met mijn man ga ik naar Amerika, naar Silicon Valley. Dan zitten we gewoon in een woonwijk, dus ik zal de natuur wel missen. Ik hoop vooral dat ik het ritme van hier enigszins kan aanhouden, bijvoorbeeld een half uur per dag stil zijn, in gebed of gewoon nadenkend. Maar dat zal moeilijk zijn zonder de vieringen.

Ik ga daar wel op zoek naar een gemeenschap die me kan ondersteunen in het geloof, want die bodem is voor mij belangrijk. Maar nee, ik zou niet snel weer in een gemeenschap gaan wonen. Gemeenschapsleven kost gewoon heel veel tijd. Kijk maar: op een dag bidden we anderhalf uur, we drinken nog eens anderhalf uur koffie of thee, en dan nog de maaltijden. Daarnaast letten we op en zorgen we goed voor elkaar, wat onontbeerlijk is, maar waarin ik ook voel dat het weer tijd is om mijn eigen gang te gaan en niet altijd in termen van gemeenschap te denken. De afgelopen maanden kon ik niet zonder deze gemeenschap, maar nu is het tijd om dat weer los te laten.'

Wat is je toekomstdroom voor Casella?

'Ik hoop dat het hier doorgaat, dat we een manier vinden om dit over twintig jaar nog te laten voortbestaan. Dan zijn de zusters waarschijnlijk te oud om dit te runnen. De jongste zuster is nu tweeënzestig. En nieuwe roepingen zijn van harte welkom, maar worden niet per se verwacht. Maar met behulp van geassocieerden en meelevers zal dit op de een of andere manier in stand worden gehouden, dat is waar ik op hoop.'

Column Kruispost

Nog even en de zomervakantie barst in al zijn hevigheid weer los! Als heel Nederland de gebaande wegen verlaat voor het onbekende, zijn de meesten van onze vrijwilligers hard aan het werk en hebben hun welverdiende vakantie achter zich.

Mei en juni zijn bij uitstek de vakantiemaanden op Kruispost. Vrijwilligers die niet te maken hebben met schoolvakanties, zoeken dan de rust en ontspanning op. Acuut ontstaan er roosterproblemen en worden artsen gemist. Vanwege de gaten in het rooster, maar nog belangrijker om hun gemiste expertise. Hoewel een deel van de zorg die verleend wordt onder de reguliere huisartsenzorg valt, vallen onze patiënten niet onder de reguliere patiënten. Op zoek naar de juiste zorg moeten de gebaande wegen regelmatig verlaten worden. Door ziekte en vakantie moest een van onze jongere artsen een spreekuur alleen draaien. Hoewel het spreekuur goed verliep, verzuchtte hij nadien dat een spreekuur alleen draaien lastig is als je niet iemand kunt consulteren. Liefst had hij een van de oudere ervaren collega's naast zich om zijn eigen kennis en ervaring aan te vullen. Omgekeerd zijn oudere artsen blij met hun jonge collega's. Zij brengen een nieuwe dynamiek en andere kennis met zich mee. Op Kruispost lopen medewerkers regelmatig bij elkaar binnen. Moeilijke consulten worden aan elkaar voorgelegd en eventueel aan elkaar overgedragen. Samen wordt gezocht naar de beste behandeling. Vanaf het moment dat we de gebaande wegen verlaten, ervaren we pas wat onze eigen beperkingen zijn, waar de ander ons tot een aanvulling kan zijn.

Zo ervaren wij dagelijks, hoe dat ene lichaam vele leden heeft en samen vormen zij Kruispost. Ieder lid functioneert op zijn

best als hij niet alleen aangevuld wordt door anderen, maar zelf ook mag ervaren hoe zijn eigen kunde te kort mag schieten, zonder dat dit ten koste gaat van de ander of van zichzelf. Op de ongebaande wegen mogen wij onszelf zijn. Samen op weg naar Gods koninkrijk.

zr Albertine de Bruijn-Boiten sg
algemeen coördinator Kruispost

Kroniek

Delen en werken

In de afgelopen maanden kwamen er allerlei gasten en bezoekers over de vloer. Ds. Hans Uytendogaard verzorgde een aantal avonden geestelijke vorming voor de gemeenschap en at geregeld mee. br Rik ontving een groep Lutherse predikanten uit Duitsland via ds. Rob van Essen, een oude bekende van de gemeenschap. Ook zr Rosaliene leidde een groep Lutherse predikanten rond, dit keer uit de Verenigde Staten, en zr Lyke ontving vertegenwoordigers van het Oranjefonds. Alexandra, die we kennen via de Sint Antonius-school, bracht met twee medestudenten een bliksembezoek aan de gemeenschap om br Rik te interviewen over onze hulpverlening. Irma Visser leidde een speciale kinderkapelviering vanuit de methode van Godly Play voor alle kinderen in de gemeenschap.

In het Pinksterweekend is de gemeenschap op pelgrimage geweest in Duitsland, samen met de tochtgenoten en de kleine (en sommige grote) kinderen. Om aan te sluiten bij het Lutherjaar bezochten we onder andere Wittenberg en kwamen we op diverse manieren in aanraking met de persoon Luther.

br Sjoerd M. en zr Rosaliene waren namens

Oudezijds 100/Spe Gaudentes aanwezig bij de tweejaarlijkse Leefgemeenschappendag, dit keer bij de Elthetogemeenschap in Amsterdam. Via de Kleine Zusters op IJburg ontvingen we een bijzonder geschenk: een Madonna gemaakt van handbeschilderde keramische tegels door kunstschilder en keramist Henk Potters, ons geschonken door Jos Eijkman, broer van Ton, de levenspartner van Maurice Gain.

In de zomer gaat de gemeenschap op retraite, om terug te kijken op het afgelopen seizoen en plannen te maken voor het volgende.

Vieren

We waren samen met br Sjoerd en zr Dorothea blij met de geboorte van Bent. Maar de troefkaart van 'jongste gemeenschapslid' moest hij al snel weer afstaan aan Jonathan, zoon van Aart Jan en Sarineke. Op 28 mei werd Jonathan gedoopt in de Noorderkerk en op 16 juli werden Bent en Ruben (zoon van Wille-mijn en Jan Henk) gedoopt in de Oude Kerk.

Kerkelijk jaar

Diep in de nacht, als het buiten donker is en - eindelijk - stil, knielend op een harde stenen vloer, met z'n tweeën of drieën in de kapel: eigenlijk wil je ook wel heel graag slapen, maar je ervaart samen iets van Gods nabijheid. Ook dit jaar was de vastentijd en met name de Stille Week, een intensieve periode van bezinning. Pasen werd dit jaar 'intern' gevierd, waarmee we prioriteit gaven aan de paasvieringen binnen de gemeenschap boven die van onze eigen kerken. Zondagochtend bij het opkomen van de zon vierden we uitbundig het Paasfeest en genoten van een groot, feestelijk ontbijt. Het was mooi en bijzonder om deze dagen samen mee te maken.

Vanuit Maria ter Claesze

Whitsun of Pentecost

Toen ik een kind was kon ik niet veel met Pinksteren. In het Engels had het feest al twee onbegrijpelijke namen: Whitsun of Pentecost. En bij de Joden Wekenfeest. Hoe moet je dat vieren? Voor mij waren het vrije dagen, maar verder kwam het me meer heidens voor, oogst of leven of relax?

Met Oudezijds 100 gaven we het een leuk kleurtje, niet alleen door lekker eten, maar door het uithangen van je sok de avond van tevoren. De volgende dag vond je je sokken terug gevuld met lekkere dingen overeenkomstig leeftijd. Dat was een beetje lente en een beetje dank en een beetje verrassing voor het leven.

Eens, lang geleden, het was nog de tijd van 'Kolen en Staal', stond voor dit feest op Maria ter Claesze op het programma: kerstbomen en dergelijke verbranden. Eén van de jongens speelde voor grapjas en stelde voor die kerstbomen, die wortels hadden, te herplanten. Een jonge Luxemburgse gast had een gat gegraven voor zijn kerstboom met het bekende kerstboomplankje om de kerstboom (zonder wortels)

in evenwicht te houden. Hierbij sprak hij de woorden uit: 'boom als ik.' Geen wortels, geen schijn van kans om op te leven. Nooit heb ik een jongmens zo hopeloos gehoord of gezien. Hij kwam uit het rijke Luxemburg van die dagen, zwaar verslaafd, een vader alcoholist, een moeder die, zwanger van een tweeling van een onbekende vader, zelfmoord had gepleegd. Aan traumaverwerking werd nog niet gedaan in die tijd.

Een paar jaar na dit trieste Pinkstertussendoortje, besloten z'r Elsa en ik die oude kerstbomen alsnog in het vuur te doen. We groeven ze uit, wat vlot ging, tot we bij een kerstboom kwamen, die uitgelopen was. Nu is dat ook bij dode bomen niet ongebruikelijk. Maar z'r Elsa vond het raar: het was de enige kerstboom die uitgelopen was. Met zorg begonnen we het uit te graven en toen riep ze: kijk eens, hier is het plankje nog aan de boom, die nota bene leeft. Onze Luxemburger moest het eens weten! Daar waren we het over eens.

Makkelijker gezegd dan gedaan. Met veel zoek vonden we naam en adres van een jeugdwerker in Luxemburg. Hij zou in het Luxemburg een soort plakkaat maken met het verhaal. Wie weet zou de jongen het lezen. Natuurlijk hebben wij niks meer gehoord of gezien - totdat een paar jaar later een Luxemburgse collega ons vroeg of wij een boot wisten in Amsterdam die een soort opvang voor drugverslaafden was. Ze had een medewerker, die daar was opgevangen en zich had bekeerd. Ja, natuurlijk, de boot van Youth for Christ was dat. Zij boden bedden en maakten ook bekeringen mee. Bij ons bekeerde nooit iemand zich. Na nog wat heen en weer gepraat te hebben met Luxemburg, bleek dat wij het toch waren. En enkele weken later kwamen Luxemburgse jongeren even langs met hun evangelische leider, onze 'oude' vriend. Na in ons eethuisje Kana gegeten te hebben en door br Piet met grote vreugde ontvangen te zijn, was

dit de mooiste les die we ooit hadden gehad.

Een les die ons vervulde met blijdschap en een beetje schaamte. Bij God is alles mogelijk! Pinksteren.

sr Georgine

Kunstsporen: Het drieluik van Kruispost

In Kruispost hangt vanaf het begin aan één van de muren een wandkleed gemaakt door mevrouw Ina de Bruijn-de Putter uit Eindhoven. Vele jaren geleden leerde ik haar kennen toen ik voor enige tijd belast was met de zorg voor de kleine Waalse parochie aldaar. Ik raakte in die tijd onder de indruk van haar artistieke gaven. Haar creaties verspreidden zich van Eindhoven tot Amsterdam en zijn zelfs tot in Noorwegen doorgedrongen.

Nu staat alle werkelijke kunst niet op zichzelf, alsof het een soort versiering van de wereld om ons heen zou zijn; kunst is in wezen voertuig van iets anders. Het gaat daarin om een werkelijkheid achter de werkelijkheid, een middel om een boodschap over te brengen. Kunst is een echo van een beleving, een visioen van dat wat de kunstenaar bezighoudt. Zo is elk kunstwerk eigenlijk een soort icoon, een beeld uit de wereld waarin de kunstenaar zelf leeft, zijn visioen, zijn eigen werkelijkheid en daarmee een boodschap aan de beschouwer van het kunstwerk. Het kan zijn dat deze de afbeeldingen wel herkent, maar daarmee nog niet hun betekenis. Meestal zal de beschouwer zich dan ook moeite moeten geven om tot deze boodschap door te dringen.

Dit alles geldt ook voor de producties van Ina de Bruijn en, in ons geval, voor het wandkleed waaraan deze column is gewijd: het wandkleed van Kruispost. Dit kleed aan de muur is geboren in de dagen, weken, maanden, waarin Kruispost

tot werkelijkheid kwam. Dat was een moeizaam, maar een uiterst boeiend proces: in wezen een ‘gebeuren van Hogerhand’ (zoals beschreven in de desbetreffende Kruispostbrochure¹⁾).

Het wandkleed van Kruispost is in feite een moderne versie van het middeleeuwse drieluik. Het is een werkstuk dat bestaat uit drie delen: een verwijzing naar het Oude Testament, een beeld uit het Nieuwe Testament en tenslotte een tafereel uit het heden van de schilder. In ons geval is het verbindende thema van de drie delen de Ontferming van de Eeuwige. Die Ontferming wordt in het kunstwerk uit Kruispost aangegeleid in geschiedenissen over het ‘water van de Jordaan’.

Allereerst het Oude Testament: het water van de Jordaan. Ook al kan het stromende water levensbedreigend zijn, het uitverkoren volk van het verbond zal onder leiding van Jozua dwars door het water van de Jordaan het beloofde land mogen binnentrekken. Daaraan herinnerden ooit de twaalf stenen, opgestapeld op de oever van de Jordaan als een soort monument van de doortocht. De stenen verwijzen naar de twaalf stammen. Aangekomen in het beloofde land blijft de zorg van de Eeuwige het volk begeleiden. N.B. nog wel mede dankzij het geloof van Rachab, de hoer uit het Jerichose oordeel (het scharlaken koord). Niet te geloven: zij wordt zelfs één van de stammoeders van de Messias.

Dan het tweede tafereel, uit het Nieuwe Testament. Opnieuw het mysterieuze water van de Jordaan. Mensen dreigen daarin te verzinken, te worden begraven. De bedding van de Jordaan is geologisch de diepste plek op aarde. Tot in die diepste diepte gaat Christus ons voor. Als wij wegzinken in de golven, is Hijzelf nog altijd dieper afgedaald dan ons bestaan. Met Christus zijn wij begraven en mogen wij opstaan tot een nieuw Leven. Dat leven heeft te maken met het Koninkrijk van de hemel. Zijn Kon-

inkrijk, waarvan de levenbrengende grondwet is samengevat in de acht zaligsprekingen. Die zaligsprekingen worden gesymboliseerd door de acht punten van het Johanniterkruis, bedoeld als concretisering van Gods ontferming in ons bestaan en embleem van de hospitaalridders van Sint Jan (Johanniters en Mathezers, van meet af aan nauw betrokken bij Kruispost). Met dat embleem wordt de overgang gemaakt naar het tafereel uit het heden van Amsterdam.

Met een knipoog van de ontwerpster van het Drieluik: ook in Amsterdam is de Jordaan bekend! Weliswaar gaat het hier niet om het gelijknamige stadsdeel, maar om de Jordaan van onze Allemanskapel, de dooprivier, die dag en nacht stroomt als teken van Gods nooit eindigende ontferming. Ook Kruispost is daarnaar een verwijzing, beeld van Zijn hulp 'voor ieder die geen helper heeft'.

Het drieluik van Kruispost: een drievoudige uitbeelding van de ontferming van de Eeuwige, 'van geslacht tot geslacht'.

fr Rolf

- 1) 20 jaar Kruispost "van Hogerhand of het hart van de Kruispost"

